

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
Управа за извршење
кривичних санкција
ОКРУЖНИ ЗАТВОР
Број: СЛ-7117/16-01
Датум: 30.09.2016. год.
СМЕДЕРЕВО

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

Потпуњено: 04.09.2016		
Лок. Јод.	Број пр.-акт	Прилог
281	53	38174

Јана Јурић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Делиградска, ул., бр.16
11 000 Београд

Веза : Ваш извештај бр. 31382 од 16.08.2016.године

Предмет: Извештај о поступању по препорукама Националног механизма за превенцију тортуре садржаним у Извештају о посети Окружном затвору у Смедереву бр. 31382 од 16.08.2016. године

Према Записнику о извршеној посети НПМ Окружном затвору у Смедереву, бр. 31382 од 16.08.2016. године наложене мере, као и препоруке изречене од стране Одељења за надзор у Управи за извршење кривичних санкција, реализоване су у складу са важећим прописима и прилагођене реалној ситуацији у нашој установи.

Извештај о реализацији истих састављан је у сарадњи са свим службама у затвору, које су са практичном применом већег броја препорука отпочеле одмах након добијеног Записника, осим евентуално неопходних стварања услова за реализацију појединих препорука.

Препорука бр.1. Квадратуре и кубатуре просторија – стварањем услова да свако лице лишено слободе у просторијама за смештај лица, има прописани минимум површине и кубатуре, не може се другачије решити него смањивањем смештајних капацитета. Окружни затвор у Смедереву је смештен у згради ПУ Смедерево и Основног и Вишег суда Смедерево и тај објекат је под заштитом Завода за заштиту споменика културе и не може се мењати архитектонско решење. Реч је о старом

здању, без бетонске арматуре, те би рушење зидова имало далекосежне штетне последице. Уколико би се разматрала варијанта спајања соба, рушењем преградних зидова и смањивањем мокрих чворова, нарушила би се безбедност у смислу боравка већег броја људи у једној соби (нарочито у притворској јединици где код пријема већих група, појединци због пробијања истраге не смеју бити смештани у истим собама).

Препорука бр.2. систем за проветравање просторија – спаваоница – у тренутку обављања надзора од стране тима НПМ, једна од клима на трећем спрату није била исправна, што је решено 10 дана касније заменом нове климе. Што се тиче самих соба, 2010. године замењени су метални прозори знатно квалитетнијим ПВЦ прозорима ради што бољих услова за боравак лица, нарочито у зимском периоду. Основни проблем је што око 97% популације која се налази у Окружном затвору су пушачи што доводи до велике задимљености соба. Вентилациони систем који се налази на 3. Спрату се укључује по устајању лица, а гаси приликом давања повечерја. Само на усмену молбу лица која бораве у соби, гаси се вентилатор и то најчешће, како они наводе, због промаје. Пушење је, иначе, дозвољено само у собама на 3. спрату где бораве притворена лица и у собама затвореног дела. ПВЦ прозори су намештени са највећим могућим углом отварања од стране стручних лица, а скидање прозора са „маказа“ је најстроже забрањено јер је, до сада, на тај начин дошло до оштећења великог броја прозора.

Препорука бр.3.заједничко купатило – што се тиче санитарних уређаја, у задње две године скоро сви уређаји су нови и добро функционишу, а што се тиче самог грађевинског решења да се купатило прегради, како би свако лице имало своју просторију, туш кабину, је тешко изводљиво јер би тиме ограничили кретање лица, а можда и смањили капацитет самог купатила. Напомињемо да се у Окружном затвору максимално поштује достојанство лица, да се у купатилу купају посебно лица мушког, а посебно женског пола. Тренутно, не постоји друга условна просторија која би могла да се преуреди у купатило.

Препорука бр. 4 свеже воће – с обзиром да Окружни затвор у Смедереву има свој воћњак (јабукарник) лицима лишеним слободе се обезбеђује свеже воће у складу са чл.33 ст.2 Правилника о кућном реду у КПЗ и ОЗ, а у складу са ст.3 истог члана, задњи део реченице „... а према могућностима завода“.

Препорука бр. 5 обезбедити прописе који недостају за затворску библиотеку – у току је поступак опремања библиотеке свим прописима који недостају.

Препорука бр. 6. биће реализована. До сада је кроз регистар где се чувају притужбе и жалбе вођена евиденција на почетној страни, обзиром да раније није било поднесака ове врсте, у 2015. години било је 3, у 2016. години до сада ниједна, а захтева за судску заштиту није било.

Препорука бр.7. пријем писмена – све писмене се примају и шаљу на основу препоруке (стр.22/23 тач.7).

Препорука бр. 8. Разговори ллс са управником ОЗ – управник Окружног затвора у Смедереву најмање једном седмично врши обилазак свих ллс (притворених, осуђених и прекршајно кажњених) и том приликом са истима и разговара. Уколико се ллс писмено обратe управнику затвора, то могу учинити на предвиђеном обрасцу или преко сандучета које се налази на првом спрату установе и које је доступно свим ллс. Само уколико у молби за разговор са управником није наведен разлог због којег ллс жели да разговара са управником и уколико је управник затвора тренутно заузет, начелник Службе обезбеђења обавља информативни разговор и извештава управника о разлогу тражења истог.

Препорука бр. 12. Смештај осуђеника коју су под посебном мером „смештај под појачан надзор“ – примењује се и поштује примедба – препорука тима НПМ и осуђена лица под посебном мером и осуђена лица у затвореном делу затвора се смештају у посебним собама.

Препорука бр. 13. боравак на свежем ваздуху и спортске активности осуђеника коју су под посебном мером „смештај под појачан надзор“ – тренутно у Окружном затвору у Смедереву се ради на побољшању услова живота и рада ллс, тако да је у плану набавка спортске опреме за бављење спортским активностима што би допринело великом психофизичком растерећању истих. Када буде набављена опрема, рачунајући и шетњу, могло би да се постигне да исти буду на свежем ваздуху и спортским активностима 2 часа. Због величине шеталишта као и расореда дневних активности исти не могу проводити на свежем ваздуху више од 1 часа.

Препорука бр.14 Предлози стручних служби за примену посебних мера – у случају ремећења реда, угрожавања безбедности установе, представници Служби за третман и обезбеђење или свака од служби посебно (начелник Службе обезбеђења и службеници третмана) у писаној форми, а на основу изјава лица, службених белешки службених лица доносе предлог управнику о примени посебне мере. На основу Ваше препоруке, вршиће се детаљније образложење за примену или укидање мере, а на основу Правилника за одржавање реда и безбедности у заводима за извршење кривичних санкција (чл.35 ст.2 и 3 и чл.38 ст.1).

Препорука бр. 15. да се води књига дисциплинског кажњавања лица лишених слободе , од 2009. године се поступа на овај начин и води се Књига дисциплинског кажњавања осуђених лица, док за дисциплинско кажњавање притворених лица запослени у Окружном затвору немају овлашћења.

Препорука бр. 16. биће реализована, иако се у конкретном случају када и дође до подношења дисциплинске пријаве против осуђених лица а очигледно постоје околности које искључују дисциплинску одговорност, обзиром да пријаву подносе командири, који углавном нису компетентни да правно квалификују дело, дисциплинска комисија одбаци предлог или осуђено лице ослободи одговорности, примери су показани представнику НПМа.

Препорука бр. 17. биће реализована, записници су до сада били типски.

Препорука бр. 18. не може бити реализована, обзиром да су важеће директиве Министарства правде да није дозвољен пријем у радни однос, као и да је одређено ограничење максималног броја државних службеника који се односи само на запослене на неодређено радно време.

Препорука бр.19. листа праћења осуђеног и групне форме васпитно-корективног рада.

Постојећа евиденција у дневнику рада сваког запосленог о спроведеном разговору са осуђеним лицима, било на основу њиховог захтева или процене службеника третмана се евидентира у законском року. Због повећаног обима посла услед дужег одсуства једног од службеника третмана, ти разговори нису редовно евидентирани у листи праћења, што није био случај са обављеним разговорима на основу поднесака осуђених.

Све промене које се изврше према лицу пропраћене су изменом програма поступања и све те промене се врше најкасније у законском предвиђеном року када је неопходно да се изврши преиспитивање програма поступања, али се много чешће врше и раније на основу испуњавања индивидуалних циљева осуђених и прекршајно кажњених лица и њиховог активног учествовања у програму поступања.

Групна форма васпитно корективног рада: У протеклом периоду, априла месеца 2016.године су реализована два такмичења у друштвеним играма „ Не љути се, човече“ и спортска дисциплина Шах. Том приликом се јавило око 26 лица, 16 за игру Не љути се човече, 10 лица за Шах. Такође је једно спроведено у марту месецу 2016. Године предавање“ О штетном дејству злоупотребе алкохола „ у тв сали где је присуствовало око 30 лица. Присуствовање осуђених лица је било на добровољној бази. У наредном периоду ће се интензивирати рад са осуђеним лицима сходно њиховим потребама и могућностима установе.

Доказ: списак лица са турнира у друштвеној игри „ Не љути се, човече“ и спорска игра Шах., Едукација о штетности алкохола.

Реализација едукације и психотерапије изискује додатно образовање и стручно усавршавање службеника третмана тј. Лиценцу (Конструктивистичка психотерапија, КБТ, Трансакциона анализа и др.). Свако друго спровођење терапијских саветовања се не може прихватити адекватно и довољно стручно.

Препорука бр.20. индивидуални циљеви подовом капацитета установе

Приликом упознавања осуђеног лица са Одлуком управника, јасно и недвосмислено се образлажу индивидуални циљеви од стране службеника третмана (контакт са члановима породице, смањење агресивног понашања, развијање радних навика и др.), где му се дају јасне смернице како би својом активношћу испунио један од задатих циљева (посета од чланова породице, поштовање кућног реда, обавезе при распоређивању на радно место).

О свему горе наведеном осуђено лице се упознаје и потписује Одлуку управника, на коју има право жалбе у року од три дана од дана пријема.

Уколико лице испуни индивидуални циљ, службеник третмана у складу са проценом свих стручних служби, може да дода нов циљ уколико програм поступања није у потпуности реализован.

Основна сврха преиспитивања и измене програма поступања је умањење могућности рецидива.

На захтев суда, приликом давања мишљења одлучивању о остатку казне да се услови, процењује се степен испуњености свих задатих индивидуалних циљева, односно степен остваривања програма поступања.

Доказ: Директива 110-00-1/13-03 од 24.02.2013.год. и Директива 110-00-00014/15-01 од 29.10.2015.год.(Пета област- Поступци и активности према осуђеном сагласно утврђеним потребама и капацитетима осуђеног и могућностима Завода)

Препорука бр.21. припрема за отпуст и помоћ након отпуштања

Један од индивидуалних циљева је припрема за отпуст, која се одређује за свако осуђено лице, чије је време до истека казне до 6 месеци. У договору са надлежним повереником Одељења за третман и ванзаводске санкције и мере, осуђеном лицу се указује помоћ на основу његових потреба након истека казне. Уколико је лицу током издржавања казне затвора изостала подршка од стране породице и средине из које дошао, упућујемо га на надлежни Центар за социјални рад, како би остварио своја права у виду материјалних давања (једнократна новчана помоћ итд.) и привременог смештаја (прихватне станице и кућа на пола пута) и Националне службе за запошљавање како би се регистровао и остварио своја законска права.

Доказ: Према Закону о извршењу ванзаводских санкција и мера према члану 56 и члану 57., Закон о извршењу кривичних санкција из чл.185.

Препорука бр.22. похађање образовних програма за стручно оспособљавање

Обзиром да лица до истека казне имају кратак временски период (у просеку испод шест месеци), смањена је могућност за формирање фиксних група полазника. Сходно томе ограничена потреба за ангажовањем стручног лица одређених квалификација, због хетерогености занимања (ниво школске спреме, врста занимања, радна способност, нивоу мотивисаности за даљим стручним усавршавањем).

Институти умањивања затворске казне (изрицање јединствене казне, условљавање остатка казне затвора, прекид казне) такође утиче на појачану флукуацију лица и константности групе.

Препорука бр. 31. Такође је ограничена наредбама Министарства правде о ограниченом максималном броју државних службеника.

Препорука бр.32. да се у Окружном затвору у Смедереву здравствени картони лица лишених слободе воде уредно.

Убудуће ће здравствена служба поступати у складу са Вашим преопракама. Здравственим картонима осуђених ће се придруживати медицинска документација током боравка тих лица у притвору.

У Окружном затвору у Смедереву постоји и води се књига повреда лица лишених слободе у којој се евидентирају све повреде које се запазе.

Окружни затвор у Смедереву има посебну болесничку собу, односно просторију за издвајање лица лишених слободе.

Постоје и користе се болесничке собе.

Амбуланта Окружног затвора нема сву потребну медицинску опрему.

Окружни затвор Смедерево не може да се обезбеди од својих средстава сву опрему која недостаје заводској амбуланти. У међувремену је набављена довољна количина тест трака за мерење нивоа шећера лицима лишеним слободе која болују од дијабетеса.

Лекарски прегледи који су обављени након примене мере принуде, о начину настанка повреда и мишљења лекара о повезаности примењених мера и насталих повреда уписују се у Извештај. Доктор Окружног затвора Смедерево чини писмени извештај о прегледу обављеном након примене мере принуде у који поред описа објективних лекарских налаза уноси и : 1. наводе лица према коме је примењена мера принуде о начину настанка повреде и 2. мишљење о повезаности примењене мере и насталих повреда. Извештај се доставља Управнику Окружног затвора Смедерево у писаном извештају.

Препорука бр.37. да се у Окружном затвору Смедерево фотографишу све повреде лица лишених слободе.

У Окружном затвору Смедерево ће се фотографисати све повреде лица лишених слободе. Убудуће, како оне које су настале током ванредних догађаја, тако и он е које су настале приликом мера принуде. Фотографије повреда ће се чувати у здравственом картону повређеног лица.

Препорука бр.38. Односи се на лице које болује од епилепсије због повећаног ризика од повређивања не сме да излази из спаваонице.

Болесник редовно добија епи напад када се налази у задимљеној просторији заједничког боравка и тв сали. Наложено му је да избегава те просторије и да време проводи у својој соби или на свежем ваздуху и да не борави у пушачким задимљеним просторијама где нема кисеоника.

Препорука бр.39 Министарство здравља је извршило спољну проверу квалитета стручног рада здравствених радника из Смедерево дана 20.09.2016.год.

Окружни затвор у Смедереву је углавном поступио по свим препорукама из извештаја НПМ-а и у наредном периоду ће интензивно радити на реализацији осталих, по којима сада, из оправданих разлога и недостатка буџетских средстава, није било могућности да се поступи.

П/О за УПРАВНИКА ЗАТВОРА

Горан Павловић